№76 2014 წლის 20 იანვარი ქ. თბილისი

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფის 2014-2016 წლების სამთავრობო სამოქმედო გეგმის დამტკიცების შესახებ

დამტკიცდეს თანდართული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფის 2014-2016 წლების სამთავრობო სამოქმედო გეგმა.

პრემიერ-მინისტრი ირაკლი ღარიბაშვილი

დამტკიცებულია
საქართველოს მთავრობის
2014 წლის 20 იანვრის
N 76 განკარგულებით

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფის 2014-2016 წლების სამთავრობო სამოქმედო გეგმა
(შემდგომში-2014-2016წწ. სამოქმედო გეგმა)

გამოყენებული შემოკლებები:

სგმს - საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო;
სემგს - საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო;
სის - საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო;
სკეკ - საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია;
სკძდს - საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო;
სრგის - საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო;
სსასს - საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო;
სსსმ - სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირი;
სფს - საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო;
სშჯსდს - საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო;
ცესკო - ცენტრალური საარჩევნო კომისია;
შშმპ - შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი;
საბჭო - შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საკითხებზე მომუშავე სახელმწიფო საკოორდინაციო საბჭო;
ბაგფ - ბავშვთა და ახალგაზრდობის განვითარების ფონდი;
ბაეც – ბავშვთა და ახალგაზრდობის ეროვნული ცენტრი.

ამოცანები	ღონისძიებები	შესრულე - ბის ვადები	პასუხისმგებე-ლი უწყება	დაფინანსე -ბის წყარო	შედეგის ინდიკატორი
I. ზოგადი საკითხები					
1. დისკრიმინაციის აკრძალვა	1.ანტიდისკრიმინაციული კანონმდებლობის შემუშავება და მიღება, რომელშიც გათვალისწინებული იქნება შშმ პირებთან დაკავშირებული ასპექტები.	2014	სის, სხვა დაინტერესებული სამინისტროები და უწყებები	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	ანტიდისკრიმინაციული კანონმდებლობა შემუშავებულია და მიღებულია
შეზღუდული შესაძლებლობის შეფასებისა და სტატუსის მინიჭების სისტემის რეფორმირება და სოციალურ მოდელზე ეტაპობრივი გადასვლის პროცესის გაგრძელება	2.1. სამუშაო ჯგუფის ფორმირება, რომელიც: - მოამზადებს სიტუაციურ ანალიზს საერთაშორისო გამოცდილების გათვალისწინებით; - შეიმუშავებს რეკომენდაციებს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის სტატუსის მინიჭების ახალ მოდელზე გადასვლის მომდევნო ეტაპის ღონისძიებების განსახორციელებლად.	2014	სშჯსდს	დონორი ორგანიზაციები, სახ. ბიუჯეტი	შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის სტატუსის მინიჭების ახალ მოდელზე გადასვლის ღონისძიებების განსახორციელებლად რეკომენდაციები და გეგმა შემუშავებულია
	2.2. სოციალურ მოდელზე გადასვლისათვის შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებების შემუშავება და მიღება.	2014	სშჯსდს და სხვა დაინტერესებული სამინისტროები	სახ.ბიუჯეტი	საკანონმდებლო ცვლილებები მიღებულია.

			და უწყებები		
	2.3. შესაძლებლობის შეზღუდვის შეფასების სოციალური მოდელის პილოტირება და დანერგვის დაწყება (მულტიდისციპლინური გუნდების ჩამოყალიბება და ამოქმედება).	2015-2016	სშჯსდს	დონორი ორგანიზაციები, სახ.ბიუჯეტი	პილოტირება გავლილია და დანერგვა დაწყებულია.
2. გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში შშმ პირების ჩართულობა	3.1. შშმ პირთათვის თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფის სტრატეგიების, გეგმების, პროგრამებისა და ღონისძიებების შემუშავებისას შშმ პირთა ან/და მათი წარმომადგენლობითი ორგანიზაციების მონაწილეობის უზრუნველყოფა.	2014-2016	სშჯსდს და სხვა დაინტერესებული სამინისტროები და უწყებები	დონორი ორგანიზაციები, სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტები	შშმპ-თა ან/და მათი წარმომადგენლობითი ორგანიზაციების მონაწილეობით მიღებული სტრატეგიები, გეგმები, პროგრამები და ღონისძიებები.
	3.2. რეგიონულ და ადგილობრივ დონეზე შშმ პირთა საკითხებზე მომუშავე საბჭოების შექმნა/ამოქმედება შშმ პირთა ან/და მათი წარმომადგენლობითი ორგანიზაციების მონაწილეობით.	2014-2016	სრგის, ადგილობრივი თვითმართველობები	დონორი ორგანიზაციები, სახ. და ადგილობრივი ბიუჯეტები	რეგიონულ და ადგილობრივ დონეზე ამოქმედებული შშმ პირთა საკითხებზე მომუშავე საბჭოები.
4. სამართლებრივი ბაზის შესაბამისობაში მოყვანა საერთაშორისო სტანდარტებთან	4.1. გაეროს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის მოთხოვნებთან ეროვნული კანონმდებლობის შესაბამისობაში მოყვანა.	2014-2016	სშჯსდს, სის, საქართველოს პარლამენტი		ეროვნული კანონმდებლობა კონვენციის მოთხოვნებთან შესაბამისობაშია.

	4.2. გაეროს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის რატიფიკაცია.	2013	საქართველოს პარლამენტი		კონვენცია რატიფიცირებულია.
II. ცნობიერების ამაღლება					
1. საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან დაკავშირებულ საკითხებზე	1.1.საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლების მხარდასაჭერი კამპანიების და სოციალური რეკლამის წარმოება, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით შშმ პირთან დაკავშირებული საკითხების გაშუქება, მათ შორის: •კორექტული ტერმინოლოგიის გამოყენების და პოზიტიური განწყობის ჩამოყალიბება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან მიმართებაში; •სტიგმატიზაციისა და დისკრიმინაციის აღმოფხვრის საკითხებზე; •შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებებისა და ღირსების პატივისცემის საკითხებზე.	2014-2016	საზოგადოებრივი მაუწყებელი და სხვა მედია საშუალებები, სკეკ	დონორი ორგანიზაციები, სახ. ბიუჯეტი	მედია-საშუალებათა პერსონალის, მათ შორის ჟურნალი-სტების მიერ მომზადებული და რადიო და სატელევიზიო ეთერში, ბეჭდურ და ელექტრონულ მედიაში შშმ პირთა საკითხების გაშუქების გაზრდილი რაოდენობა, რომელიც ითვალისწინებს შშმპ-თა უფლებებისა და ღირსების პატივისცემას და აკმაყოფილებს კორექტული ტერმინოლოგიისა და ანტიდისკრიმინაციის მოთხოვნებს.

	1.2. მედია-საშუალებათა პერსონალის, მათ შორის ჟურნალისტების ინფორმირება და ტრენინგი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან დაკავშირებულ საკითხებზე.	2014-2016	დაინტერესებული უწყებები	დონორი ორგანიზაციები	დატრენინგებულია მინიმუმ 50 ჟურნალისტი.
III. ხელმისაწვდომობა					
1. საზოგადოებრივი დანიშნულების ობიექტებისა და მომსახურების, მათ შორის, საჯარო დაწესებულებების ფიზიკური გარემოს ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა	1.1.შშმ პირებისათვის სივრცის მოწყობისა და არქიტექტურული და გეგმარებითი ელემენტების ტექნიკური რეგლამენტის შემუშავება-მიღება.	2014	სემგს	სახ. ბიუჯეტი	ტექნიკური რეგლამენტი შემუშავებულია და მიღებულია
	1.2. ახალი სამშენებლო ნორმების აღსრულების ზედამხედველობა	2014-2016	ადგილობრივი თვითმმართველობები	სახ. ბიუჯეტი, ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტი	ახალი სამშენებლო ნორმების ზედამხედველობა ხორციელდება.

	1.3. ფიზიკურ გარემოში არსებული ბარიერების გამოვლენა და მათი აღმოფხვრის მიზნით წინადადებების შემუშავება, მათ შორის: •შენობა-ნაგებობების; •გზების; •სატრანსპორტო ტერმინალების (აეროპორტები, ავტოსადგურები, რკინიგზის სადგურები, პორტები, გზისპირა ინფრასტრუქტურა); •ინფორმაციისა და კომუნიკაციის, მათ შორის ელექტრონული და სასწრაფო-საავარიო სამსახურების.	2014-2016	სემგს, სსიპ- „სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო", სსიპ-„სამოქა-ლაქო ავიაციის სააგენტო", სსიპ „საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო", სს - „საქართველოს რკინიგზა", სრგის, ადგილობრივი თვითმართველ ობები	დონორი ორგანიზაც იები	წინადადებები შემუშავებულია.
	1.4. საშუალო, პროფესიული, უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების და საბავშვო ბაღების ფიზიკური გარემოს გაუმჯობესება, ადაპტირება.	2014-2015	სგმს, სფს	სახ.ბიუჯეტ ი, დონორი ორგანიზაც ია	საქართველოს საჯარო სკოლების 10%, ბაღების 20%, პროფესიული სასწავლებლების 50% და უმაღლესი სასწავლებლების 60% ფიზიკური გარემო გაუმჯობესებულია.

2. საზოგადოებრივი სატრანსპორტო საშუალებების, გადაადგილებისა და მოგზაურობის თანაბარი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა	2.1 სატრანსპორტო საშუალებათა და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის ადაპტირებისთვის საჭირო ნორმებისა და მათი დაცვის აღსრულების მექანიზმის შემუშავება.	2014-2016	სემგს, სსიპ „სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო“	სახ. ბიუჯეტი	ადაპტირებული სატრანსპორტო საშუალებებისა და ინფრასტრუქტურის უზრუნველყოფის მიზნით სტანდარტები მიღებულია და მოქმედებს.
	2.2 სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის: გაჩერებების, გადასასვლელების, გზაჯვარედინებისა და შუქნიშნების ადაპტირება დადგენილი ნორმებისა და სტანდარტების შესაბამისად.	2014-2016	ადგილობრივი თვითმმართველობები (თვითმმართველი ქალაქები, მუნიციპალიტეტები და სხვა)	ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	დადგენილი ნორმებისა და სტანდარტების შესაბამისად მოწყობილი გაჩერებების, გადასასვლელების, გზაჯვარედინებისა და შუქნიშნების რაოდენობის ზრდა.
	2.3 შშმ პირთათვის სპეციალური ადგილების გამოყოფა ავტოსადგომებზე.	2014-2016	ადგილობრივი თვითმმართველობები (თვითმმართველი ქალაქები, მუნიციპალიტეტები და სხვა)	ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტი	სპეციალური ადგილებიანი ავტოსადგომების რაოდენობის ზრდა.

	2.4 საზოგადოებრივ ტრანსპორტზე მომუშავე მძღოლების ინფორმირება და ტრენინგი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მომსახურების საკითხებზე.	2014-2016	ადგილობრივი თვითმმართველობები (თვითმმართველი ქალაქები, მუნიციპალიტეტები და სხვა)	დონორი ორგანიზაციები	საზოგადოებრივ ტრანსპორტზე მომუშავე მძღოლების ცნობიერება შშმპ-თა მომსახურებასთან დაკავშირებით გაზრდილია.
	2.5. დადგენილი ნორმებით შშმ პირთა საჭიროებების გათვალისწინება ახალი საზოგადოებრივი სატრანსპორტო საშუალებების შეძენისას.	2014-2016	ადგილობრივი თვითმმართველობები	ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტი	შეძენილი შშმ პირთათვის ადაპტირებული ტრანსპორტის რაოდენობის ზრდა.
IV. ინდივიდუალური მობილურობა					
1. შშმ პირთა დამოუკიდებელი გადაადგილებისა და კომუნიკაციის ხელშეწყობა	1.1.შშმ პირთა დამხმარე საშუალებებითა და ტრენინგით ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა გამოვლენილი საჭიროების შესაბამისად.	2014-2016	სშჯსდს	სახელმწიფო ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	დამხმარე საშუალებების საჭიროების მქონე შშმ პირთა 80% უზრუნველყოფილია.
V. აზრისა და შეხედულებების გამოხატვის თავისუფლება და ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა					
1. შშმ პირთათვის ხელმისაწვდომი ფორმით ინფორმაციის მიღებისა და გადაცემის უზრუნველყოფა	1.1.შშმ პირთა ელექტრონული სერვისების საჭიროებებისა და მათი განვითარების შესაძლებლობების შესწავლა.	2014-2016	სკეკ	დონორი ორგანიზაციები	შშმ პირთა ელექტრონული სერვისების განვითარების ხარჯთაღრიცხვა მომზადებულია.

	1.2. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საკითხებზე სპეციალური ადაპტირებული ვებ.გვერდის შექმნა.	2014-2016	საბჭო	დონორი ორგანიზაციები	შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საკითხებზე სპეციალური, ადაპტირებული ვებ.გვერდი შექმნილია და ფუნქციონირებს.
	1.3. საჯარო დაწესებულებებში შშმ პირთათვის ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა ადაპტირებული ფორმით.	2014-2016	სახელმწიფო უწყებები და ადგილობრივი თვითმმართველობები	დონორი, სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტები	საჭიროების მქონე შშმ პირებისათვის ინფორმაცია ხელმისაწვდომია.
	1.4. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში სურდოთარგმანის, სუბტიტრების, ბრაილის შრიფტის, გამაძლიერებელი და სხვა სპეციალური საკომუნიკაციო საშუალებების გამოყენების მიზნით საკანონმდებლო ცვლილებების მომზადება და მიღება (გარდა ბეჭდური პრესისა).	2014-2015	სკეკ, დაინტერესებული უწყებები	სკეკ ბიუჯეტი	საკანონმდებლო ცვლილებები მომზადებულია და მიღებულია შესაბამისი მარეგულირებელი ნორმები შემუშავებულია და მოქმედებს.
	1.5. შშმ პირთათვის ადაპტირებული საკომუნიკაციო ტერმინალური მოწყობილობებისა და სისტემების დაგეგმვის, წარმოებისა და გავრცელების მიზნით მარეგულირებელი ნორმების შემუშავება.	2014-2016	სკეკ, დაინტერესებული უწყებები	სკეკ ბიუჯეტი	შესაბამისი მარეგულირებელი ნორმები შემუშავებულია და მოქმედებს.

VI. განათლება					
სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირთა განათლების სამართლებრივი ჩარჩოს განსაზღვრა	1.1 საჭირო ცვლილებებისა და დამატებების ასახვა საქართველოს განათლების სისტემის მარეგულირებელ საკანონმდებლო დოკუმენტებში სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა და სტუდენტთა ეფექტიანი, უწყვეტი და ხარისხიანი განათლების უზრუნველყოფისთვის.	2014-2015	სგმს, სშჯსდს, სფს,	სახელმწიფო ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	საკანონმდებლო ცვლილებებზე მომუშავე იურისტთა და სსსმ პირთა განათლების ექსპერტების ჯგუფი და შესაბამისი რეკომენდაციები შექმნილია (საქართველოს კანონი ზოგადი განათლების შესახებ, საქართველოს კანონი პროფესიული განათლების შესახებ, საქართველოს კანონი უმაღლესი განათლების შესახებ, საქართველოს კანონი განათლების ხარისხის განვითარების შესახებ, საგანმანათლებლო დაწესებულების ავტორიზაციის დებულება და სხვ.).

	1.2.სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა და სტუდენტთა განათლების პროცესის მარეგულირებელი კანონქვემდებარე აქტის/ების შემუშავება ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების რეგულირებისთვის.	2014-2015	სგმს,	სახელმწიფო ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	მოსწავლეთა და სტუდენტთა განათლების პროცესის მარეგულირებელი კანონქვემდებარე აქტების შემუშავების მიზნით მომუშავე იურისტთა და სსსმ პირთა განათლების ექსპერტთა ჯგუფი და შესაბამისი რეკომენდაციები შექმნილია.
	1.3. სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა და სტუდენტთა განათლების მართვის რეგულაციების შემუშავება.	2014-2015	სგმს	სახელმწიფო ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	სსსმ პირთა განათლების მართვის რეგულაციების განსაზღვრის მიზნით, იურისტთა და სსსმ პირთა განათლების ექსპერტების მონაწილეობით შექმნილია რეკომენდაციები, აკადემიური მიღწევის შეფასების მექანიზმი განსაზღვრულია, ზოგადსაგანმანათლებლო საფეხურის დამამთავრებელი გამოცდების ორგანიზების წესი შემუშავებულია, ერთიანი ეროვნული

					გამოცდების ორგანიზების პროცედურები განსაზღვრულია, პროფესიული განათლების საფეხურის დამამთავრებელი გამოცდების ორგანიზების წესი განსაზღვრულია და ა.შ.. აღნიშნული გათვალისწინებულია და ასახულია შესაბამის დოკუმენტებში.
	1.4. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირთა განათლების მართვის სისტემის შემუშავება, სტრუქტურის/ებისთვის ვალდებულებების დამტკიცება და კოორდინირებული მუშაობის მექანიზმის შემუშავება.	2014-2015	სგმს	სახელმწიფო ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები.	სსსმ პირთა განათლების მართვის სისტემის შემუშავებაზე მომუშავე იურისტთა და სსსმ პირთა განათლების ექსპერტების ჯგუფი შექმნილია და შემუშავებულია რეკომენდაციები.
2. სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა და სტუდენტთა განათლების დაფინანსების	2.1 სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა და სტუდენტთა ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების დაფინანსების სისტემის/ფორმულის შემუშავება კვლევაზე დაფუძნებული მიდგომის გამოყენებით.	2014	სგმს, სშჯსდს, სფს	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ექსპერტთა ჯგუფის მუშაობის შედეგად სსსმ მოსწავლეთა და სტუდენტთა განათლების დაფინანსების სისტემა/ფორმულა შექმნილია.

ადექვატური სისტემის დანერგვა	2.2 სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა და სტუდენტთა განათლების დაფინანსების მექანიზმის პილოტირება.	2014-2015	სგმს	დონორი ორგანიზაციები, სახელმწიფო ბიუჯეტი	თბილისის 10 და 6 რეგიონის 30 სკოლაში, 2 პროფესიულ და 2 უმაღლეს სასწავლებელში მიმდინარეობს განათლების დაფინანსების სისტემის პილოტირება.
	2.3 სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა და სტუდენტთა განათლების დაფინანსების სისტემის დანერგვა ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების სისტემაში.	2016	სგმს	დონორი ორგანიზაციები, სახელმწიფო ბიუჯეტი.	საქართველოს ყველა საჯარო სკოლაში, პროფესიულ და უმაღლეს სასწავლებელში ინერგება დაფინანსების ახალი სისტემა.
3.სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირთა უწყვეტი და ხარისხიანი განათლების უზრუნველყოფა ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების საფეხურებზე	**3.1 საგანმანათლებლო სერვისები და მიდგომები:**				
	3.1.1. ალტერნატიული საგანმანათლებლო სერვისის/ების დანერგვა საჯარო, მათ შორის, სპეციალიზირებული პროფილის მქონე სკოლებში;	2014-2015	სგმს,სფს	სახელმწიფო ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	ინტეგრირებული კლასის მოდელი შემუშავებულია ღრმა ინტელექტუალური დარღვევის მქონე მოსწავლეთათვის, აუტისტური სპექტრის აშლილობის მქონე მოსწავლეთათვის, სმენის დარღვევის მქონე

					მოსწავლეთათვის.
	3.1.2. საჯარო, მათ შორის, სპეციალიზირებული პროფილის მქონე სკოლებში დისტანციური განათლების უზრუნველყოფა სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთათვის;	2014-2016	სგმს, სშჯსდს	სახელმწიფო ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	20 საჯარო სკოლა აღჭურვილია შესაბამისი ტექნიკით, 50 მასწავლებლის კვალიფიკაცია გაზრდილია დისტანციური სწავლების ტექნიკებში.

	3.1.3. სპეციალიზირებული პროფილის მქონე საჯარო სკოლებში სკოლამდელი მოსამზადებელი სააღმზრდელო სერვისების დანერგვა;	2014-2015	სგმს	სახელმწიფო ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	ექსპერტების მიერ შესწავლილია 8 სპეციალიზირებული პროფილის მქონე სკოლა. ექსპერტების რეკომენდაციების საფუძველზე ინტელექტუალური განვითარების, სენსორული და ქცევით-ემოციური დარღვევის მქონე მოსწავლეებისთვის სპეციალიზირებული პროფილის მქონე 8 სკოლაში გახსნილია სკოლამდელი მოსამზადებელი სააღმზრდელო სერვისები.

	3.1.4. სპეციალიზირებული პროფილის მქონე საჯარო სკოლებში თანამედროვე კვლევებზე დაფუძნებული სწავლა–აღზრდის მეთოდოლოგიების დანერგვა;	2014-2015	სგმს	სახელმწიფო ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	სპეციალისტების მიერ თანამედროვე კვლევებზე დაფუძნებული სწავლა-აღზრდის მეთოდოლოგიები შესწავლილია და დანერგილია სპეციალიზირებული პროფილის მქონე 8 სკოლაში; ასევე, გადამზადებულია რვავე სკოლის ყველა მასწავლებელი და აღმზრდელი აღნიშნული მეთოდოლოგიის გამოყენებაში.

	3.1.5. საჯარო, მათ შორის, სპეციალიზირებული პროფილის მქონე სკოლებში პროფესიული (სახელობო) განათლების სისტემის დანერგვა;	2014-2016	სგმს, სშჯსდს	სახელმწიფო ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	სსსმ მოსწავლის ინტერესების გათვალისწინებით და ბაზარზე ორიენტირებული პროფესიების დაუფლების მიზნით სახელობო პროფესიული პროგრამები დანერგილია სპეციალიზირებული პროფილის მქონე 8 სკოლაში. შემუშავებულია აღნიშნული სკოლების მოსწავლეების ზოგადსაგანმანათლებლო სისტემიდან პროფესიული განათლების სისტემაში ტრანზიციის მექანიზმი. ასევე, 10 საჯარო სკოლის საშუალო საფეხურზე პილოტირებულია სამეწარმეო როექტების სსსმ პირების ჩართულობით და ახალი საგანი ,,საყოფაცხოვრებო უნარჩვევები“,რომელი მოსწავლეებს ეხმარება როფორიენტაციაში

	3.1.6 შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე და სსსმ პირთა ჩართვა პროფესიული განათლებისა და გადამზადების სისტემაში მათთვის შრომის ბაზრის მოთხოვნებზე დაფუძნებული კონკურენტ-უნარიანი პროფესიების შესწავლისა და შემგომი დასაქმების მიზნით.	2014-2016	სგმს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	მინიმუმ 50 შშმ და სსსმ პირი დაეუფლა პროფესიას 6 პროფესიულ საგანმანათლებლო სასწავლებელში და გაეწია კონსულტირება დასაქმების უზრუნველყოფისათვის.
	3.2. საგანმანათლებლო მეთოდოლოგიები:	2014-2016			
	3.2.1 ეროვნულ სასწავლო გეგმაზე დაფუძნებული მეთოდური სახელმძღვანელოების, გზამკვლევების შემუშავება;	2014-2016	სგმს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	შემუშავებულია ეროვნულ სასწავლო გეგმაზე დაფუძნებული მეთოდური გზამკვლევები ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების სისტემაში ჩართული მასწავლებლებისთვის.
	3.2.2. სკოლის ადმინისტრაციისათვის გზამკვლევების შემუშავება;	2014-2016	სგმს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	შემუშავებულია და ყველა სკოლის ადმინისტრაცია უზრუნველყოფილია გზამკვლევით.

	3.2.3. სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსაწვლეებისთვის, სტუდენტებისთვის მათი საჭიროების გათვალისწინებით სახელმძღვანელოებისა და სასწავლო მასალების შემუშავება, დაბეჭდვა და გავრცელება;	2014-2016	სგმს, სშჯსდს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	სსსმ მოსაწვლეებისთვის და სტუდენტებისთვის შექმნილია, დაბეჭდილი და გავრცელებულია შესაბამისი სასწავლო მასალები (მათ შორის: ჟესტური ენის სახელმძღვანელო, ჟესტებზე მოლაპარაკე მოსწავლეთა და სტუდენტთა საგნობრივი სახელმძღვანელოები, ასევე, ბრაილის შრიფტით დაბეჭდილი სახელმძღვანელოები და სხვა.
	3.2.4. ჟესტების ენის და/ან ბრაილის ანბანის მცოდნე, მათ შორის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პედაგოგების ჩართვა სწავლების პროცესში ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების საფეხურზე;	2014-2016	სგმს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების საფეხურზე ჩართულია ჟესტების ენის და/ან ბრაილის ანბანის მცოდნე, მათ შორის, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პედაგოგები.

	3.2.5. სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა, სტუდენტთა საჭირო საგანმანათლებლო რესურსებით უზრუნველყოფა;	2014-2016	სგმს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	დანერგილია ბრაილის და ალტერნატიული შრიფტებით შექმნილი სახელმძღვანელოები, კომუნიკაციის გამაძლიერებელი და ალტერნატიული მეთოდები, სპეციალური სასწავლო ტექნიკისა და მასალების, ორიენტაციისა და მობილობის უნარ-ჩვევებისათვის პროგრამები. სპეციალიზირებული სკოლები საშუალო და ღრმა ინტელექტუალური დარღვევის მქონე მოსწავლეთათვის, აუტისტური სპექტრის აშლილობის მქონე მოსწავლეთათვის, სმენის დარღვევის მქონე მოსწავლეთათვის და სხვ. უზრუნველყოფილია შესაბამისი სასწავლო ტექნიკითა და დამხმარე მასალით.

	3.2.6. ჟესტური ენის ტერმინოლოგიური ლექსიკონების შექმნა.	2014-2015	სგმს	სახ. ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	შექმნილია სხვადასხვა პროფესიებთან მიმართებაში ჟესტური ენის ტერმინოლოგიური ლექსიკონი.
4. სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირთა განათლების მონიტორინგის მექანიზმის შემუშავება	4.1 სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა, სტუდენტთა ადრეული იდენტიფიკაციის, შეფასების და გადაფასების მექანიზმის დანერგვა სტანდარტიზებული ინსრუმენტების და პროცედურების გამოყენებით.	2014-2016	სგმს	სახ. ბიუჯეტი	დანერგილია სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა, სტუდენტთა ადრეული იდენტიფიკაციის ინსტრუმენტი, მომზადებულია შეფასების განხორციელებაზე უფლებამოსილი სპეციალისტები.
	4.2 ზოგად, პროფესიულ და უმაღლეს საგანმანათლებლო სისტემაში ჩართულ სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირთა მონაცემთა ბაზების წარმოება.	2014-2016	სგმს, სშჯსდს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები,	შემუშავებულია შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა მონაცემთა ბაზა, შესწავლილია შშმ პირები და აღრიცხულია სპეციალურ საინფორმაციო ბაზაში.

	4.3 ზოგად, პროფესიულ და უმაღლეს საგანმანათლებლო სისტემაში ჩართულ სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირთა საჭიროებების უწყვეტი ანალიზი.	2014-2016	სგმს	სახ. ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	ხორციელდება რეგულარული კვლევა, რომელიც ავლენს რამდენად დაკმაყოფილებულია სსსმ პირთა მოთხოვნები, საჭიროებები და გადაჭრის გზები.
	4.4 საგანმანათლებლო საჭიროებების ანალიზის საფუძველზე სამოქმედო გეგმის შემუშავება სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირთა კონკრეტული ჯგუფების ზოგად, პროფესიულ და უმაღლეს საგანმანათლებლო სისტემაში ჩართულობის ხარისხის გაუმჯობესებისთვის.	2014-2016	სგმს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	ანალიზის საფუძველზე, სსსმ პირთა კონკრეტული ჯგუფების მიხედვით (აუტისტური სპექტრის აშლილობა, სმენის დარღვევები, მხედველობის დარღვევები და სხვა) შემუშავებულია სამოქმედო გეგმა.
	4.5 საჯარო, მათ შორის, სპეციალიზირებული პროფილის მქონე სკოლებში, პროფესიულ და უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სპეციალური და ინკლუზიური განათლების მხარდამჭერი სისტემის შექმნა.	2014-2016	სგმს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	შემუშავებულია ინკლუზიური განათლების მოდელი.
	4.6 საჯარო სკოლის მასწავლებლების კვალიფიკაციის ზრდა ინკლუზიური განათლების მიმართულებით.	2014-2016	სგმს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	მასწავლებლების 50% მომზადებულია ინკლუზიური განათლების სისტემაში ჩასართველად.

	4.7 სპეციალური პედაგოგების და სხვა დამხმარე სპეციალისტების ჩართვა ზოგად საგანმანათლებლო და პროფესიული განათლების სისტემაში. მშობლების განათლება ფსიქიკური პრობლემების, სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირთა მხარდაჭერის საკითხებში.	2014-2016	სგმს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	სპეციალური პედაგოგები და სხვა დამხმარე სპეციალისტები ჩართულები არიან ზოგად საგანმანათლებლო და პროფესიული განათლების სისტემაში.
	4.8 უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ინკლუზიური განათლების დეპარტამენტების დაარსება.	2014-2016	სგმს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	რიგი უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებისა მხარს უჭერს ინკლუზიური განათლების სწავლებას.
	4.9 განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში არსებული მულტიდისციპლინური გუნდის ზრდა.	2014-2016	სგმს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაცია	მულტიდისციპლინური გუნდის წევრების რაოდენობა გაზრდილია თბილისში 10-ით, რეგიონებში 20-ით.
VII. ჯანმრთელობის დაცვა					

1. ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურებების თანაბარი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა შეზღუდული შესაძლებლობის საფუძველზე აღმოცენებული დისკრიმინაციის გარეშე	1.1 ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურებების ფიზიკური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი	შშმ პირთა %, რომელთათვისაც ჯანმრთელობის დაცვის სერვისები ფიზიკურად ხელმისაწვდომია.
	1.2 ჯანმრთელობის დაცვის უმაღლესი შესაძლებელი სტანდარტებით სარგებლობის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი	შშმ პირთა სამედიცინო მომსახურება ხორციელდება არსებული სტანდარტების შესაბამისად.
	1.3 ყველა შშმ პირისთვის ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამებით სარგებლობის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი	საბიუჯეტო რესურსის %, რომელიც იხარჯება ყოველწლიურად შშმ პირთა საჭიროებებზე ორიენტირებულ პრევენციულ ღონისძიებებზე, პროგრამებზე და მომსახურებებზე.
2. შეზღუდული შესაძლებლობით განპირობებული ჯანმრთელობის მდგომარეობათა მართვის	2.1 შეზღუდული შესაძლებლობის განმაპირობებელი დაავადებებისა და მდგომარეობების ადრეული დიაგნოსტიკა, დროული კორექცია	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი	შემუშავებულია შეზღუდული შესაძლებლობების განმაპირობებელი დაავადებებისა და

გაუმჯობესება	და შემდგომი გართულების პრევენცია, რაც მოიცავს: 2.1.1. შესაბამისი დაავადებებისა და მდგომარეობების იდენტიფი-ცირებას; 2.1.2. შშმ პირთა საჭიროებებზე ორიენტირებული გაიდლაინებისა და პროტოკოლების შემუშავებას; 2.1.3. გაიდლაინებისა და პროტოკოლების დანერგვას; 2.1.4. პრევენციული პროგრამების ამოქმედებას.				მდგომარეობების ადრეული დიაგნოსტიკის, დროული კორექციისა და შემდგომი გართულების პრევენციის მექანიზმები.
	2.2 ჯანმრთელობის დაცვის პროფესიონალთა ცოდნისა და ცნობიერების ამაღლება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის თანაბარი ხარისხის მომსახურების გაწევის უზრუნველსაყოფად.	2014-2016	სშჯსდს	დონორი ორგანიზაც იები	ჯანმრთელობის დაცვის პროფესიონალების მზადების პროგრამების პროცენტული წილი საერთო რაოდენობიდან, რომელიც ითვალისწინებს შშმპ-თვის სამედიცინო მომსახურების გაწევის თავისებურებების სწავლებას. ექიმთა დიპლომისშემდგომი მზადების პროცენტული წილი პროგრამების საერთო რაოდენობიდან, რომელშიც გათვალისწინებულია შშმპ-თვის სამედიცნო მომსახურების გაწევის თავისებურებები.

	2.3. რეპროდუქციული ჯანმრთელობის საკითხებზე ცოდნის, შეხედულებების და ქცევის კვლევა შესაბამისი ასაკის ყველა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირისათვის.	2014-2016		დონორი ორგანიზაციები	შშმ პირებში რეპროდუქციული ჯანმრთელობის საკითხებზე ცოდნის, შეხედულებებისა და ქცევის დონის განსაზღვრა და შესაბამისი რეკომენდაციების მომზადება.
	2.4 რეპროდუქციული ჯანმრთელობის აუცილებელი ჩვევების სწავლება და სქესობრივი განათლება შესაბამისი ასაკის და საჭიროების მქონე შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირისათვის.	2014-2016		დონორი ორგანიზაციები	მიზნობრივ ჯგუფში სქესობრივი და რეპროდუქციული ჯანმრთელობის საკითხებზე ტრენინგ/სემინარების ჩატარება.
3. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამების მიზანმიმართულობის, სტრუქტურისა და მართვის ეფექტიანობის გაუმჯობესება	3.1.ზოგიერთი სიცოცხლისთვის საშიში თანდაყოლილი დაავადების, მათ შორის, ჰემოფილიის, მეტაბოლური დარღვევების, ვირუსული დაავადებების დროული გამოვლენისა (მათ შორის, სკრინინგის მეშვეობით) და მართვის პროგრამების გადახედვა და სრულყოფა.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი	პროგრამები გადახედილია და ეფუძნება მტკიცებულებებზე დამყარებულ ჩარევებს.

	3.2. ფსიქიკური ჯანმრთელობის დაცვის სამთავრობო სამოქმედო გეგმის შემუშავება, დამტკიცება და ამოქმედება, მათ შორის: • ახალი მომსახურებების დამატება და არსებულის რეფორმირება; • ახალი სათემო სამსახურების დაფუძნება; • პერსონალის კვალიფიკაციის ამაღლება; • მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება, მათ შორის გრძელვადიან სტაციონარებში ფსიქო-სოც. რეაბილიტაციის კომპონენტის ჩართვა	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი დონორი ორგანიზაციები,	ფსიქიკური ჯანმრთელობის დაცვის სამთავრობო სამოქმედო გეგმა დამტკიცებულია.
	3.3. შშმ პირთათვის საჭირო მედიკამენტებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი	საჭირო მედიკამენტებზე ხელმისაწვდომობის არმქონე შშმ პირთა რაოდენობის შემცირება.
	3.4. ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამებში ბინაზე მომსახურების პროგრამების დანერგვა და განვითარება.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	ბინაზე მომსახურების მიმღებ შშმ პირთა რაოდენობის ზრდა.

4. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა ჯანმრთელობის დაზღვევის სისტემის გაუმჯობესება	4.1. სახელმწიფო ჯანმრთელობის სადაზღვევო პაკეტში შშმ პირთა აუცილებელი საჭიროებების გათვალისწინება.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი	ჯანმრთელობის დაზღვევის სახელმწიფო სადაზღვევო პაკეტი ითვალისწინებს შშმ პირთა საჭიროებებს.
VIII. აბილიტაცია და რეაბილიტაცია					
1.აბილიტაციისა და რეაბილიტაციის არსებული სერვისებისა და პროგრამების ხელმისაწვდომობა	1.1 აბილიტაციისა და რეაბილიტაციის მომსახურების გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გაზრდა.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი	აბილიტაცია-რეაბილიტაციის მომსახურების განხორციელებაში მონაწილეობა შეუძლია ყველა მიმწოდებელს, რომელიც აკმაყოფილებს სათანადო მოთხოვნებს გეოგრაფიული ადგილმდებარეობის მიუხედავად.
	1.2 აბილიტაციისა და რეაბილიტაციის სახელმწიფო პროგრამებით სარგებლობის ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვებისათვის.	2014-2016	სშჯსდს	სახ.ბიუჯეტი	აბილიტაცია-რეაბილიტაციის მომსახურების მიღება შეუძლია საჭიროების მქონე ყველა შშმ ბავშვს.

2.აბილიტაციისა და რეაბილიტაციის ღონისძიებათა ხარისხისა და ეფექტიანობის გაუმჯობესება	2.1 აბილიტაციისა და რეაბილიტაციის ღონისძიებათა განხორციელება ადრეულ ეტაპზე, შშმ ბავშვების ინდივიდუალური საჭიროებებისა და ძლიერი მხარეების მულტიდისციპლინური შეფასების სისტემის შემუშავება და დანერგვა.	2014-2016	სშჯსდს	საბ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	აბილიტაციისა და რეაბილიტაციის მომსახურების სტანდარტები (ახალი გაიდლაინები და პროტოკოლები) დამტკიცებულია. მომსახურება ხორციელდება დამტკიცებული სტანდარტების მიხედვით.
3.სოციალური რეაბილიტაციის ხელშეწყობა	3.1 საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში ჩართულობის (მონაწილეობის) უზრუნველყოფა საცხოვრებელ ადგილებთან ახლოს.	2014-2016	ადგილობრივი თვითმმართველობები, დაინტერესებული სახელმწიფო უწყებები	საბ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	შშმ პირების მონაწილეობა საზოგადოებრივ ცხოვრებაში გაზრდილია.
	3.2 ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის ცენტრებისა და მობილური ჯგუფებით მომსახურების განვითარების ხელშეწყობა.	2014-2016	სშჯსდს	საბ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის ცენტრებისა და მობილური ჯგუფების მომსახურებით მოსარგებლე შშმ პირთა რაოდენობა.
4. აბილიტაციისა და რეაბილიტაციის სახელმწიფო პროგრამების	4.1. სახელმწიფო პროგრამებით გათვალისწინებულ ნოზოლოგიათა ნუსხის გადახედვა.	2014-2016	სშჯსდს	საბ. ბიუჯეტი	გადაიხედა პროგრამის სამიზნე ჯგუფი.

მიზანმიმართულობის, სტრუქტურისა და მართვის ეფექტიანობის გაუმჯობესება	4.2 ზრდასრული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების რეაბილიტაციის პროგრამების დანერგვისა და განვითარების ხელშეწყობა.	2015-2016	სშჯსდს	დონორი ორგანიზაციები,	ამოქმედებულია შშმ პირებისათვის რეაბილიტაციის სერვისები.
5. ადრეული ჩარევის სისტემის ფორმირება ბავშვთა აბილიტაციისა და რეაბილიტაციის სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში	5.1. ადრეული ჩარევის მოდელის შექმნა საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით.	2014	სშჯსდს	დონორი ორგანიზაციები,	ადრეული ჩარევის მოდელი შექმნილია.
	5.2. ფიზიკური და მენტალური განვითარების დარღვევების ადრეული დიაგნოსტიკა, შეფასება და რეაბილიტაცია.	2014-2015	სშჯსდს	სახ.ბიუჯეტი	ადრეული ჩარევის მომსახურება ხორციელდება საერთაშორისო პრაქტიკაზე დამყარებული დამტკიცებული მოდელის შესაბამისად.
IX. შრომა და დასაქმება					
1. შშმ პირთათვის შრომისა და დასაქმების თანაბარი უფლების უზრუნველყოფა	1.1 სამუშაო ჯგუფის ფორმირება შეზღუდული შესაძლებლობის პირთა დასაქმების ხელშეწყობის ღონისძიებების და სამოქმედო გეგმის შესამუშავებლად.	2014	სშჯსდს, სგმს, სემგს	დონორი ორგანიზაციები, სახ. ბიუჯეტი	შექმნილია სამუშაო ჯგუფი ყველა დაინტერესებული მხარის მონაწილეობით.
	1.2. შშმ პირების დასაქმების ხელშეწყობის სამოქმედო გეგმის შემუშავება (დასაქმების სახელმწიფო სტრატეგიის შესაბამისად).	2014	სშჯსდს	დონორი ორგანიზაციები, სახ. ბიუჯეტი	შშმ პირების დასაქმების ხელშეწყობის სამოქმედო გეგმა შემუშავებულია.

	1.3. შშმ პირთა დასაქმების ხელშეწყობის ღონისძიებებისა და სამოქმედო გეგმის განხორციელების მონიტორინგი.	2014	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	ჩამოყალიბებულია შშმ პირთა დასაქმების ხელშეწყობის ღონისძიებათა მონიტორინგის ორგანიზაციული სისტემა (საექსპერტო ჯგუფი სშჯსდს, სხვა სახელმწიფო და არასამთავრობო ორგანიზაციების მონაწილეობით).
	1.4 ანტიდისკრიმინაციული ღინისძიებების გატარება შრომის ბაზრისა და შესაბამისი სამუშაო გარემოს ფორმირების პროცესში:				
	1.4.1. საზოგადოების ინფორმირებულობა შშმ პირთა შრომითი უფლებების შეზღუდვისა და დისკრიმინაციის სხვადასხვა ფორმის დაუშვებლობის შესახებ;	2014-2016	სშჯსდს, საზოგადოებრივი მაუწყებელი	სახ. ბიუჯეტი / დონორი ორგანიზაციები	შემუშავებული და გატარებულია შშმ პირთა ანტიდისკრიმინაციული ღონისძიებები, მინიმუმამდეა დაყვანილი მათი შრომითი უფლებების დარღვევის შემთხვევები.
	1.4.2. შშმ პირთა ინფორმირება მათი შრომითი უფლებების და ანტიდისკრიმინაციული ღონისძიებების შესახებ სპეციალური ტრენინგების ორგანიზების გზით;	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი / დონორი ორგანიზაციები	ტრენინგები ჩატარებულია.

	1.4.3. შშმ პირთა დისკრიმინაციის და შრომითი უფლებების დარღვევის ფაქტებზე საკანონმდებლო დონეზე პასუხისმგებლობის დაწესება და სახელმწიფო ზედამხედველობის განხორციელება.	2014-2016	სშჯსდს, სის	დონორი ორგანიზაციები,	საკანონმდებლო ნორმები შემუშავებულია.
	1.5. შშმ პირთა შესაძლებლობების შესაბამისი სამუშაო გარემოს შესაქმნელი მეთოდოლოგიის განსაზღვრა და მასტიმულირებელი ღონისძიებების განხორციელება.	2015-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი /დონორი ორგანიზაციები,	შექმნილია სამართლებრიბი ბაზა, შემუშავებულია სპეციალური ნორმები და მეთოდიკა შშმ პირთა შრომითი საქმიანობის შესაბამისი გარემოს შესაქმნელად. შშმ პირთა შესაძლებლობების შესაბამისად ადაპტირებულია სამუშაო გარემოს 20-25%.
2. შშმ პირთა დასაქმების ხელშეწყობა	2.1. შშმ პირთა დასაქმების ხელშეწყობის საკანონმდებლო და ნორმატიული ბაზის სრულყოფა.	2014-2015	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი /დონორი ორგანიზაციები,	შექმნილია სამართლებრივი ბაზა შშმპ-ის დასაქმების ხელშესაწყობად.
	2.2. შშმ სამუშაოს მაძიებელი პირების მონაცემთა ბაზის ფორმირების დასაწყისი.	2013-2014	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი /დონორი ორგანიზაციები,	შექმნილია მექანიზმი მონაცემთა ბაზაში შშმ სამუშაოს მაძიებელ პირთა რეგისტრაციისათვის.

	2.3. ინფორმაციული ბაზის შექმნა იმ საწარმოთა შესახებ, სადაც შესაძლებელია შშმ პირთა დასაქმება.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი	შექმნილია შესაბამისი ვაკანსიების მქონე საწარმოთა მონაცემთა ბაზა.
	2.4. შშმ პირთათვის და შშმ ბავშვთა მშობლებისათვის დასაქმების ხელშეწყობის მიზნობრივი სახელმწიფო პროგრამების შემუშავება/განხორციელება, მათ შორის: ა) სახელმწიფო უწყებებსა და დაწესებულებებში დასაქმების ხელშესაწყობად; ბ) კერძო სექტორში დასაქმების სტიმულირებისათვის; გ)დროებით სამუშაოებზე დასაქმების ხელშესაწყობად.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი /დონორი ორგანიზაციები,	დასაქმებულია რეგისტრირებული შშმ სამუშაოს მაძიებელთა 30-40%.
	2.5.ფსიქიკური დარღვევისა და მენტალური განვითარების პრობლემების მქონე პირთა დასაქმების ხელშეწყობის მიზნობრივი პროგრამების შემუშავება/განხორციელება.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი /დონორი ორგანიზაციები,	დასაქმებულია ფსიქიკური დარღვევისა და მენტალური და სხვა სახის განვითარების პრობლემების მქონე პირები.
	2.6. დასაქმების ხელშეწყობის სახელმწიფო და კერძო ცენტრების (სააგენტოების) თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლება შშმ პირების კონსულტირებისა და დასაქმების სპეციფიკის საკითხებში სპეციალური ტრენინგების ორგანიზების გზით.	2014-2016	სშჯსდს, სფს	დონორი ორგანიზაციები,	დასაქმების ხელშეწყობის ცენტრების/სააგენტოები ს თანამშრომლები შშმ პირებს სთავაზობენ ხარისხიან და ეფექტიან მომსახურებას.

3. შრომის ბაზარზე შშმ სამუშაოს მაძიებელთა კონკურენტუნარიანობის გაზრდა	3.1. შშმ სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიული ორიენტაციისა და საკონსულტაციო სისტემის ჩამოყალიბება (მეთოდური, ინფორმირების განვითარება, კონსულტანტების ტრენინგები) და შშმ სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიული სწავლების მომზადება-გადამზადების სახელმწიფო პროგრამის შემუშავება/განხორციელება.	2014-2016	სშჯსდს, სმგს	სახ. ბიუჯეტი	შექმნილია შშმ პირების პროფესიული ორიენტაციის სისტემა, პროფესიული მომზადება-გადამზადება გავლილი აქვთ შშმ სამუშაოს მაძიებლებს, რომლებსაც აქვთ პროფესიული უნარების განვითარების საჭიროება.
	3.2. დასაქმების ხელშეწყობის სახელმწიფო ცენტრებში რეგისტრირებული შშმ სამუშაოს მაძიებლებისათვის სამუშაოს მოძიების და თვითპრეზენტაციის უნარების განვითარება სპეციალური ტრენინგების გზით.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი /დონორი ორგანიზაციები,	ტრენინგგავლილი შშმ სამუშაოს მაძიებლები; მათი კმაყოფილების მაჩვენებლები.
4. შშმ პირების თვითდასაქმების ხელშეწყობა	4.1. სოციალური მეწარმეობისა და სოციალური საწარმოების განვითარების ხელშეწყობა.	2014-2016	სშჯსდს, სფს, ადგილობრივი თვითმმართველობები	სახ. ბიუჯეტი /დონორი ორგანიზაციები,	შშმ პირების მიერ ან მონაწილეობით შექმნილია სოციალური საწარმოები, რომლებიც ორიენტირებულნი არიან შშმ პირების დასაქმებაზე.
	4.2. შშმ პირებისათვის სამეწარმეო უნარების განვითარების მხარდაჭერა სპეციალური ტრენინგებისა და საკონსულტაციო მომსახურების შეთავაზების გზით.	2014-2016	სშჯსდს, ადგილობრივი თვითმმართველობები	სახ. ბიუჯეტი /დონორი ორგანიზაციები,	ტრენინგგავლილთა რაოდენობა; შშმ პირების მიერ დაწყებული/განვითარებული ბიზნესის მდგრადობა.

5 . შრომის ღირსეული, უსაფრთხო და ჯანსაღი გარემოს უზრუნველყოფა	5.1. შშმ პირთა შრომის უსაფრთხო და ჯანსაღი გარემოს სტანდარტებისა და ნორმების შემუშავება. მათ შესრულებაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის განხორციელება. შშმ პირების ძალადობის, იძულებითი ან სავალდებულო შრომისაგან დაცვის უზრუნველყოფა.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი /დონორი ორგანიზაციები,	შემუშავებულია შრომის უსაფრთხო და ჯანსაღი სამუშაო გარემოს უზრუნველყოფის ნორმები. ხორციელდება შრომის უსაფრთხო, ჯანსაღ გარემოზე სახელმწიფო ზედამხედველობა. შემცირებულია იძულებული შრომისა და ტრეფიკინგის შემთხვევები.
X. სოციალური დაცვა					
1. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალური დაცვის უფლების განხორციელება დისკრიმინაციის გარეშე და ინდივიდუალური საჭიროებების გათვალისწინებით	1.1 კვლევების ჩატარება შშმ პირთა სოციალური საჭიროებების (მ.შ. შშმ ქალთა და ბავშვთა სპეციფიური საჭიროებების) დადგენისა და პრიორიტეტების განსაზღვრის მიზნით.	2014-2015	სშჯსდს	დონორი ორგანიზაციები	შშმ პირთა საჭიროებები გამოვლენილია.
	1.2. სოციალური დაცვის სახელმწიფო პროგრამებით სარგებლობის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა ყველა კატეგორიის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირისთვის, ინდივიდუალურ საჭიროებათა შესაბამისად.	2014-2016	სშჯსდს	სახ.ბიუჯეტი	მომსახურებები იგეგმება და ხორციელდება გამოვლენილი საჭიროებებისა და პრიორიტეტების გათვალისწინებით.
2. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალური დაცვის სახელმწიფო	2.1. შშმ პირების სერვისებში სტანდარტების შემუშავება.	2014	სშჯსდს	სახ.ბიუჯეტი	სტანდარტები შემუშავებულია.

პროგრამების მიზანმიმართულობის, სტრუქტურისა და მართვის ეფექტიანობის გაუმჯობესება	2.2. სტანდარტებთან შესაბამისი სერვისის დანერგვის ხელშეწყობა.	2014-2016	სშჯსდს	სახ.ბიუჯ ეტი	მომსახურებები აკმაყოფილებს მოქმედი სტანდარტის პირობებს.
	2.3.შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სადღეღამისო დაწესებულებებში პირობების და მომსახურეობის გაუმჯობესება.	2014-2016	სშჯსდს	სახ.ბიუჯ ეტი	მომსახურებები აკმაყოფილებს მოქმედი სტანდარტის პირობებს.
3. ალტერნატიული სოციალური მომსახურებების განვითარების ხელშეწყობა	3.1. შინმოვლის მომსახურების დანერგვა და განვითარება.	2014-2016	სშჯსდს	დონორი ორგანიზ აციები, სახ. ბიუჯეტი	შესაბამის ალტერნატიულ სოციალურ მომსახურებებში ჩართული შშმ პირების რაოდენობა გაზრდილია.
	3.2. შშმ პირთა, მათ შორის, ფსიქიკური დარღვევის მქონე პირთა მეურვეობისა და გრძელვადიანი ზრუნვის სერვისის დანერგვისა და განვითარების ხელშეწყობა, შეზღუდული შშმ პირების დეინსტიტუციონალიზაცია თემზე დაფუძნებულ სერვისებში.	2014-2016	სშჯსდს	სახ.ბიუჯ ეტი, დონორი ორგანიზ აციები	ყოველწლიურად 180 ბენეფიციარი.

	3.3. შშმ ბავშვთა მინდობით აღზრდის ხელშეწყობა.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი	არანაკლებ 100 შშმ ბავშვი განთავსებულია ალტერნატიულ სერვისებში.
	3.4. შშმ ბავშვთა დაცვის საკონსულტაციო მომსახურების განვითარების ხელშეწყობა.	2014-2016	სშჯსდს	დონორი ორგანიზაციები,	შშმ ბავშვების ოჯახები რეგიონებში უზრუნველყოფილია საკონსულტაციო მომსახურებით.
	3.5. დღის ცენტრების მომსახურება.	2014-2016	სშჯსდს	სახ. ბიუჯეტი	ყოველწლიურად 1000-მდე შშმ პირი (მ.შ ბავშვი) იღებს დღის ცენტრის მომსახურებას.
4. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის განკუთვნილი სოციალური მომსახურებებისა და ფულადი გასაცემლების- „სოციალური პაკეტის" გაუმჯობესება	4.1. შშმ პირთა ფულადი და არაფულადი დახმარებების ,,სოციალური პაკეტი"-ს გაფართოება საჭიროებების გათვალისწინებით.	2015-2016	სშჯსდს	დონორი ორგანიზაციები, სახ.ბიუჯეტი	ფულადი და არაფულადი სოციალური დახმარებები - ,,სოციალური პაკეტი" გაფართოვდა და ითვალისწინებს ინდივიდუალურ საჭიროებებს.
5. სახელმწიფო საცხოვრებლის პროგრამებით სარგებლობის ხელმისაწვდომობა	5.1. სახელმწიფო საცხოვრებლის მოქმედ პროგრამებში შშმ პირთა ჩართვა.	2015-2016	ადგილობრივი თვითმმართველობები	ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზ	სახელმწიფო საცხოვრებლის პროგრამებში ჩართული შშმპ-თა რაოდენობის ზრდა.

				აციები,	
XI. პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მონაწილეობა					
1.შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ამომრჩეველთა თანაბარი საარჩევნო გარემოს უზრუნველყოფა	1.1. გადაადგილების შეზღუდვის მქონე ამომრჩევლებისათვის საარჩევნო უბნების ადაპტირება, მუდმივი/დროებითი პანდუსების მოწყობა.	2014-2016	ცესკო, დონორი ორგანიზაცია, ადგილობრივი თვითმმართველობები	სახელმწიფო ბიუჯეტი, დონორი ორგნიზცია	იდენტიფიცირებულ საარჩევნო უბნებზე მოწყობილი 1240 მუდმივი/დროებითი პანდუსები.
	1.2. გადაადგილების შეზღუდვის მქონე ამომრჩევლებისათვის ხმის მიცემის სპეციალური კაბინების დამზადება/შესაბამის უბნებზე განთავსება.	2014-2016	ცესკო	ადგილობრივი თვითმმართველობა, სახელმწიფო ბიუჯეტი	იდენტიფიცირებულ საარჩევნო უბნებზე განთავსებული ხმის მიცემის 1150 სპეციალური კაბინა.

	1.3. სმენადაქვეითებული ამომრჩევლისთვის საარჩევნო პროცედურების შესახებ ვიდეო რგოლის სურდოთარგმანით (ჟესტური ენა) უზრუნველყოფა და საზოგადოებრივი მაუწყებლის ეთერში განთავსება. იდენტიფიცირებულ უბნებზე პორტატული კომპიუტერების გამოყენებით ვიდეო რგოლის გავრცელება.	2014-2016	ცესკო, საზოგადოებრივი მაუწყებელი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	საარჩევნო პროცედურებთან დაკავშირებით ინფორმირებული სმენადაქვეითებული ამომრჩეველი/1077 უბანზე გავრცელებული საარჩევნო ვიდეო რგოლი სურდოთარგმანის თანხლებით.
	1.4. უსინათლო ამომრჩევლებისათვის არჩევნებში მონაწილეობის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.	2014-2016	ცესკო	სახელმწიფო ბიუჯეტი	2207 კომპაქტურად დასახლებულ უსინათლო ამომრჩეველთა საარჩევნო უბანზე არჩევნებში მონაწილეობის უზრუნველყოფა.
2. შშმ პირთა პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ გაერთიანებებში საქმიანობის ხელშეწყობა	2.1. პოლიტიკური და საზოგადოებრივი გაერთიანებების საქმიანობაში შშმ პირთა მონაწილეობის გაზრდის მიზნით, საინფორმაციო კამპანიის ჩატარება.	2014-2016	საბჭო	დონორი ორგანიზაციები	ჩატარდა საინფორმაციო კამპანია.

XII. კულტურულ, რეკრეაციულ, გასართობ და სპორტულ ღონისძიებებში მონაწილეობა

1. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა თანაბარი მონაწილეობის უზრუნველყოფა საზოგადოების კულტურულ ცხოვრებაში	1.1. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა შემოქმედებითი და ინტელექტუალური პოტენციალის რეალიზაციის ხელშეწყობა საზოგადოების კულტურულ ცხოვრებაში მათი თანაბარი მონაწილეობის უზრუნველსაყოფად, გენდერული, ასაკობრივი ან რაიმე სხვა ნიშნით აღმოცენებული დისკრიმინაციის გარეშე.	2014-2015	სკმდს, სგმს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	შშმ პირთა თვითშემოქმედების განვითარება.
	1.2. შშმ პირთა კულტურული და ენობრივი თვითმყოფადობის აღიარებისა და მხარდაჭერის უზრუნველყოფა.	2014-2016	სკმდს, ადგილობრივი თვითმმართველობები	სახ.ბიუჯეტი, ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	კულტურულ პროექტებში მონაწილე შშმ პირთა რაოდენობრივი მაჩვენებლის ზრდა.
2. კულტურული დაწესებულებებისა და მასალების თანაბარი მისაწვდომობის უზრუნველყოფა	2.1. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საჭიროებების კვლევა კულტურული დაწესებულებებისა და მასალების ხელმისაწვდომობასთან მიმართებაში.	2014 -2016	სკმდს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	ღონისძიებებისა და მათი მონაწილე შშმ პირთა რაოდენობრივი მაჩვენებლის ზრდა.

	2.2. კულტურული დაწესებულებების, მათ შორის, თეატრების, კინოთეატრების, მუზეუმების, ბიბლიოთეკების, ტურისტული სამსახურებისა და ეროვნული კულტურის ძეგლების მისაწვდომობის უზრუნველყოფა შესაბამისი ტექნოლოგიების დანერგვა, აღჭურვა.	2014 -2016	სკძდს, ადგილობრივი თვითმმართველობები	სახ.ბიუჯეტი, ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	შშმ პირთა საერთო კულტურულ სივრცესთან ინტეგრაციისათვის ტექნოლოგიური საშუალებების მოძიება, პირობების უზრუნველყოფა, შესაბამისი ტექნოლოგიების დანერგვა, აღჭურვა ინფორმირებულობის ამაღლება და კულტურულ პროცესებში ჩართვა.
	2.3. სატელევიზიო პროგრამების, ფილმების, თეატრისა და სხვა კულტურულ აქტივობათა მისაწვდომი ფორმატების უზრუნველყოფა, მათ შორის, სურდოთარგმანის, სუბტიტრების, ბრაილის შრიფტის, კომუნიკაციის გამაძლიერებელი და სხვა სპეციალური საშუალებების გამოყენებით.	2014-2016	სკეკ, საქართველოს საზოგადოებრივი მაუწყებელი, სკძდს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	შშმ პირთათვის მისაწვდომი სატელევიზიო გადაცემების და კულტურული ღონისძიებების რაოდენობის ზრდა.

3. სპორტულ ღონისძიებებში მონაწილეობის, დასვენებისა და თავისუფალი დროის გატარების თანაბარი უფლებისა და მისაწვდომობის უზრუნველყოფა	3.1. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საჭიროებების კვლევა სპორტულ ღონისძიებებში მათი მონაწილეობისა და დასწრების საკითხებთან მიმართებაში.	2014-2016	სსასს, სგმს	სახ.ბიუჯეტი დონორი ორგანიზაციები	შშმ პირთა საერთო კულტურულ სივრცესთან ინტეგრაციისათვის ტექნოლოგიური საშუალებების მოძიება, პირობების უზრუნველყოფა.
	3.2. სპეციალური სპორტული და რეკრეაციული ღონისძიებების ორგანიზება და განვითარება.	2014-2016	სსასს, სკძდს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	სპეციალურ სპორტულ ღონისძიებებში მონაწილე შშმ პირთა რაოდენობის ზრდა.
	3.3. სპორტულ- რეკრიაციული ზონების ადაპტირება.	2014-2016	სსასს, ადგილობრივი თვითმმართველობები	სახ. და ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	ადაპტირებული სპორტულ-რეკრიაციული ზონების რაოდენობა გაზრდილია.

	3.4. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვთა და ახალგაზრდების ფიზიკურ აქტიობებში ჩართვა, კულტურულ-შემეცნებით, საგანმანათლებლო ღონისძიებების დაგეგმვა-განხორციელება, სახელობო პროგრამების განხორციელების ხელშეწყობა.	2014-2016	სსასს, ბაგფ, ბაეც	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	საზოგადოებაში ინტეგრაციის ხელშემწყობ, კულტურულ-შემეცნებით, საგანმანათლებლო, პროფესიული აქტიობების და მონაწილე შშმ პირთა რაოდენობა.
	3.5. პარაოლიმპიური და სპეციალური ოლიმპიური მოძრაობის განვითარებისა და საერთაშორისო ღონისძიებებში/შეჯიბრებებში (ასევე, ყრუ ან სმენადაქვეითებულ პირთა) მონაწილეობის ხელშეწყობა.	2014-2016	სსასს, სხვა დაინტერესებული უწყებები	სახ.ბიუჯეტი	პარაოლიმპიელთა და სპეციალური ოლიმპიელთა რაოდენობის ზრდა.
	3.6. სამინისტროსა და მის დაქვემდებარებაში მყოფი უწყებების ბალანსზე არსებული ინფრასტრუქტურის აღჭურვა, ადაპტირება-რეაბილიტაცია.	2014-2016	სსასს	სახ.ბიუჯეტი, დონორი ორგანიზაციები	ინფრასტრუქტურის ხელმისაწვდომობა და ღონისძიებებში მონაწილეობის შესაძლებლობები გაზრდილია.
	3.7. მწვრთნელების გადამზადება და სერთიფიცირება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.	2014-2016	სსასს	სახ.ბიუჯეტი	გადამზადებულ და სერთიფიცირებულ მწვრთნელთა რაოდენობის ზრდა.

	3.8. შშმ სპორტსმენთა უზრუნველყოფა „აქტიური'' ტიპის სავარძელ-ეტლებით, სპეცყავარჯნებითა და შესაბამისი ტრენინგით.	2014	სსასს	სახ.და ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტი	„აქტიური'' ტიპის სავარძელ-ეტლებით, სპეცყავარჯნებით და შესაბამისი ტრენინგით უზრუნველყოფილ შშმ სპორტსმენთა რაოდენობის ზრდა.
	3.9. სკოლებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში სპორტული ინტეგრირებული ჯგუფების შექმნა გადამზადებული პედაგოგების მონაწილეობით.	2014-2016	სსასს, სგმს	ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტი	ინტერგირებული ჯგუფების რაოდენობის ზრდა.
	3.10. ხელოვნების წრეების გახსნა შშმ პირთათვის.	2014-2016	ადგილობრივი თვითმმართველობები	ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტი	ხელოვნების წრეების რაოდენობის ზრდა.
4. სპორტული, სარეკრეაციო და ტურისტული ობიექტების თანაბარი მისაწვდომობის უზრუნველყოფა	4.1. სპორტული, სარეკრეაციო და ტურისტული ობიექტების ფიზიკური გარემოს ადაპტირება შშმ პირთა საჭიროებებზე.	2014-2016	ადგილობრივი თვითმმართველობები	ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტი	შშმ პირთათვის მისაწვდომი ობიექტების რაოდენობის ზრდა.
	4.2. სპორტული, სარეკრეაციო და ტურისტული ობიექტების აღჭურვა თანაბარი მისაწვდომობის	2014-2016	ადგილობრივი თვითმმართველობები	ადგილობრივი თვითმმარ	შშმ პირთათვის მისაწვდომი შესაბამისი

	უზრუნველყოფის სახელმძღვანელო ორიენტირებითა და სერვისით.			თველობებ ის ბიუჯეტი	ობიექტების რაოდენობის ზრდა.
XIII. სტატისტიკა და მონაცემთა შეგროვება					
1. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების ინდივიდუალური მონაცემთა ბაზის შექმნა, განვითარება და სრულყოფა	1.1. შშმ პირებთან დაკავშირებული სტატისტიკის წარმოების მეთოდოლოგიის გაუმჯობესება, მათ შორის, ინფორმაციის მოძიებისა და კვლევის დარგში, საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით.	2014-2016	დაინტერესებუ ლი უწყებები	დონორი ორგანიზაც იები	კითხვარი შემუშავებულია.
	1.2. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების რეგისტრაციის საკითხის გათვალისწინება მოსახლეობის საყოველთაო აღწერის კითხვარებში.	2014	დაინტერესებუ ლი უწყებები	სახ.ბიუჯე ტი	გათვალისწინებული ა საყოველთაო აღწერის კითხვარში.
	1.3. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მონაცემთა ბაზის შექმნა.	2014-2016	სშჯსდს	დონორი ორგანიზაც იები	შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მონაცემთა ბაზა შექმნილია.
XIV. მონიტორინგი და ახალი სამუშაო გეგმის შემუშავება					

. **2014-2016 წწ. სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული ამოცანებისა და ღონისძიებების მონიტორინგი და შედეგების შეფასება**	1.1. 2014-2016 წწ. სამოქმედო გეგმის მიმდინარეობის შესწავლა, შეფასება და საჭიროებისამებრ კორექტირება.	2014-2015	საბჭო,სხვა დაინტერესებული უწყებები	დონორი ორგანიზაციები	2014-2016 წწ. სამოქმედო გეგმის მიმდინარეობის შესახებ შეფასებულია და საჭიროების შემთხვევაში კორექტირება გაკეთებულია.
	2.2014-2016 წწ. სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული ამოცანებისა და ღონისძიებების განხორციელების შეფასების მიზნით კვლევის ჩატარება.	2016	საბჭო, სხვა დაინტერესებული უწყებები	დონორი ორგანიზაციები	კვლევის შედეგების მიხედვით 2014-2016წწ. სამოქმედო გეგმის განხორციელების შეფასება გაკეთებულია.
შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფის 2017-2020 წლების სამთავრობო სამოქმედო გეგმის შემუშავება	2.1.სამუშაო ჯგუფის შექმნა; 2.2.თემატური შეხვედრების ჩატარება დაინტერესებული არასამთავრობო ორგანიზაციების მონაწილეობით; 2.3. გეგმის პროექტის მომზადება და დასამტკიცებლად წარდგენა.	2016	სშჯსდს საბჭო და სხვა დაინტერესებული სამინისტროები და უწყებები	დონორი ორგანიზაციები	2017-2020 წლების სამთავრობო სამოქმედო გეგმა შემუშავებულია და ითვალისწინებს კვლევით დადასტურებულ საჭიროებებს და მონიტორინგის შედეგებს.